

KGST-ülésszak Moszkvában

Kedden Moszkvában megnyílt a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa végrehajtó bizottságának 28. ülészaka

Az ülészakon jelen van a KGST nyolc tagországának küldöttsége a miniszterelnök-helyettesek vezetésével. Az elnöki tisztet D. Gombozsav mongol küldött tölti be.

A KGST végrehajtó bizottsága egy évben kétszer ülésezik. A mostani ülészak péntekig tart. (MTI)

Ötéves a Barátság-vezeték

Ma öt esztendeje, hogy megkezdte működését a Barátság kőolajvezeték, a szocialista országok eddigi legnagyobb közös vállalkozása, amely a Szovjetunióól Magyarországra, az NDK-ba, Lengyelországba és Csehszlovákiába szállít olajat. Fennállása óta mintegy 60 millió tonna kőolaj áramlott több ezer kilométeren át a különböző országok finomítóiba, feldolgozóiba.

A Barátság kőolajvezeték a szocialista országok gazdasági együttműködésének eredménye és jelképe. Ez az

együttműködés egyre inkább átterjed más gazdasági szektorokra is. Egyre több az olyan „vegyes vállalat”, melyet két vagy több szocialista ország hoz létre. Megkötötték már például azt a csehszlovák-szovjet megállapodást, amelynek értelmében Csehszlovákia együttműködik a Szovjetunióval a nyugat-szibériai szovjet kőolajkincs feltárásában. A megállapodás értelmében Csehszlovákia, amely eddig pusztán vevő volt a szovjet kőolajra, most anyagi érdekeltiséget vállal a nyugat-szibériai kőolaj kitermelésében.

Mi történt három kilométerre a Széchenyi tértől?

Valóban Szeged pereme a Szőregi út és a vasúti töltés közötti település. A Széchenyi tértől bő három kilométer után érzjük el első házáit, de az utolsó még kilométernyire vannak.

Óhajból valóság

Sok minden történt itt, a valamikori nevén Bobolics-telepen, ahol több, mint fél-ezren élnek. Ami nem is olyan régen még csak óhaj volt, ma valóság. A kerületi tanács anyagi erejéhez mérten a településsel is törődött. Ezért hivatali szobáról hivatali szobára járt az államhatalom itteni képviselője, a terület tanácsagja: Juhász Imre. Nem csüggedő, fáradhatatlan munkás-ember, a hangszergyár dolgozója. Immár nyolc esztendeje képviselte a lakosságot a tanácsban, s most újra bizalmat szavaztak számára a tanácsági jelölő gyűlésen.

(Somogyiné felv.)

Juhász Imre munkahelyén új hangszer összeszerelését ellenőrzi

sadalmi munkával kiássuk az árkot, be is temetjük. A jó ügyet támogatta a lakosság. Igaz, volt olyan ember, aki kicsit húzódozott, morgolódt kezdte, hogy a vízért társadalmi munkáját kéri. De aztán, amikor látta a nagy nekiduzulást és azt, hogy a tanács tag is dolgozik, már jött az újabb hívó szóra. Az idős és beteges emberek helyett — az összefogás és humanitás szép megnyilvánulásként — a többiek végeztek a munkát. Segítettek az Ifjú Gárda nevelőotthon lakói is.

Csakhamar buzogni kezdett a víz a gerincezeték kifolyóin át. Ma már nincs vízhiány. Mivel pedig itt a gerincezeték, a település több házába az ott lakók saját költségükön tovább vettették a csövet.

Ami hiányzik

Az ismételt bizalmat kapott Juhász Imre számára most újabb, a lakosságtól kapott ügy intézése vár. A településhez legközelebbi bolt ugyanis az odesszai ABC-áruház.

— Aldatlan helyzet ez — mondja Juhász Imre — Tessék elképzelni, hogy kenyeret, tejet, vagy lisztet

sem vehetünk itt, mert nincs bolt. Nem kérünk persze nagy üzletet, csak olyat, amiben az alapvető élelmiszereket megvehetjük. Úgy hiszem, a boltnak jó foglaltsága lenne.

Jogos a kérdés. Akár az élelmiszeripari kiskereskedelmi vállalatnak, akár a földművelészetnek — az itt lakók napi vásárlásainak megkönnyítéséért — meg kell nyitnia a paviort.

Az autóbussz itt meg van a Szőregi úton. A település van megálló. De amikor télen, rossz időben várni kell az autóbusszal, nem jó a szabadban állolgálni. Tár-dalmi munka-hozzáadásával valószínűleg szeretnének építeni.

„Megtesszük!”

— Mi úgy tartjuk — mondja Juhász Imre — hogy amit megtehetünk, azt tegyük meg mi, itt élő emberek. A tanácsnak nagyon sok mindenre kell a pénz, érthető, hogy addig nyújtózkodhat, ameddig a takaró ér. Közösen szívesen „megnyújtjuk” mi, itt élők ezután is a takarót, ha kell...

A város peremén együtt dolgoznak hát a lakosok tanácstagjakkal és viszont.

Morvay Sándor

Korszerűsítik a dohányipart

A Magyar Dohányipar Budafoki úti központjában kedden sajtótájékoztatót ismertettek az önálló magyar dohányipar 100 éves fennállásának történetét, a dohánygyártás és fogyasztás alakulását. Balogh Ferenc vezérigazgató elmondta, hogy a cigarettát; szivart 1938-ig úgy szőlőlván csak kézi munkával állították elő. A későbbi nagyobbarányú gépesítés révén a felszabadulás előtti 10 dohánygyár helyett máris 4 is ki tudja elégíteni a növekvő igényeket. A Debreceni Dohánygyárban az idén megkezdődik a régi, elavult gyártógépek cseréje, s a finomabb cigaretták minőségére már kifogástalan lesz. A következő években a több-

bi dohánygyárat is úgy korszerűsítik, hogy mind a dohányfeldolgozásban, mind a gyártásban versenyre kelhetnek bármelyik korszerű külföldi dohánygyárral.

A magyar dohányipar az idén mintegy 20,5 milliárd cigarettát készít. A szivar- gyártás a régebbi 245 millióról 41 millióra csökkent. A barnótozás, a pipázás korszakában, 100 éve, 145 000 mázsa dohány fogyott, ma mindössze 7 500 mázsa.

A jubileumot a dohányipar azzal szeretné megünnepegni, hogy az igényeket minden cigarettafajtából kielégíti és új termékekkel gazdagítja a választékot.

A munkahely becsületéről

MINDEN FONTOS KÉRDÉSÉRŐL tájékoztatjuk a lakosságot; rádióban, televízióban, újságokban, és most a szóbeli tájékoztatásnak is igen nagy a kelete, hiszen országos méretű eszmecsere folyik hazánkban.

Természetes beszédtema a gazdaság-irányítás reformjának bevezetése. Természetes, hiszen 1968. január elsejével belép, és mert az egész felnött lakosságot így vagy úgy érinti az életbe lépést követő esztendőben. Az is természetes, hogy minden ember először önmagára gondol; „Hogyan érint engem?”. S ebben az egészen labilis latolgatásban gyakran sok bizonytalanságra utaló, sokszor valótlan- ságot tápláló érzés is megnyilatkozik. A gazdasági mechanizmus hatását ismertetik sokan, magyarázzák, és sajnos előfordul, hogy a *tényleges elvektől eltérő „magyarázatok” is publikumot kapnak.* Nem csoda, ha találkozni azután az egyszerű emberek körében belemagyarázással és még több „behallással”, amelynek nincsen sok köze a gazdaságirányítás reformjának bevezetéséhez.

Gyakori a munkaező-probléma, a munkahely stabilitását összetevő eszmeifuttatás és persze a velejáró félreértés is. Külön aláfesti ezt az összefüggést, hogy hazánkban is — éppen úgy, mint a többi országokban, sőt földrészekben — az energiahordozók köre bővül, új energiahordozók lépnek a régi helyébe. A kis kalóriájú szén helyett olaj, gáz, atomreaktor stb. képezi a korszerű nagyhatású energiahordozót. Ezáltal a szénbányászat tevékenysége csökken — s ez is világtendencia — és az itt foglalkoztatott munkaező feleslegessé válik. A közelmúltban a televízió is hírt adott erről, bemutatta, hogy az egyes szénmedencék aknáiból felszabaduló munkaezőt hova és hogyan helyezik el. Helyet kapnak az olaj- és az ercbányászatban (Szegedre és környékére is telepítenek és települnek át szénbányászok az olajmezőkre), s a különböző nehézipari üzemekben megfelelő átképzés után.

Ennek a helyzetnek az ismertté válása és a gazdasági élet irányításának új módjáról szóló ismertetések gyakran olyan összefüggést kapnak, hogy nálunk is fellép valamiféle munkanélkültség, egzisztenciális vagy létbizonytalanság. Erről a kérdéstről azért kell szólni, mert a valóság elemeitől távol álló nézetek ezek, és zavart okozhatnak.

A közgazdasági tényezőik rendszere nagyobb szerepet kap az új gazdaságirányításban, mint a korábbiakban. Jobban megnezzik, hogy a termelés mennyiben gazdaságos és hogyan lehet jobban elmozdítani a gazdaságossági tényezőik érvényesülését. Voltaképpen ez az egyik alapvető mozgóru gója a gazdaság új irányítási rendszerének. Ez a helyzet magával hozza a korábbi „mozdulatlanság” megszűnését. Vagyis a piac igényeinek megfelelő és ehhez jobban alkalmazkodó, gyorsabb szériacseréket, gyártmánycseréket, piacképesebb és exportálható termékek bővülését.

A gazdaságosságra való törekvés a dolgozó embernek, a munkásnak is elsődrendű érdeke. Jövedelme — fokozatosan — igazodik a vállalat, termelőegység gazdaságosságához, jövedelmezőségéhez. A munkásnak és a műszakiaknak egyaránt anyagi érdeke lesz az is, hogy minél korszerűbb technikával, technológiával állítsa elő termékeit, mert ezáltal olcsóbb és piacképesebb lesz. Ez a helyzet összefügg a létszám-gazdálkodással is. Előfordul, hogy az avult technika, a magasabb üzemi létszám, túltengő üzemi adminisztráció annyira megráigítja a terméket, hogy az magas áránál fogva sem a külső piacon, sem a belső piacon nem lesz versenyképes. Változtatni kell, ha az élet- és versenyképességet biztosítani akarják. A változtatás tökéletesebb technikát, technológiát kíván. Esetleg alacsonyabb üzemi létszámot. Feleslegessé válnak emberek az adott üzemben, vagy üzemrészben. Ez előfordulhat, sőt egészen biztos, hogy előfordul.

LYEN ESETEKBE N a tőkés termelési rendben kiadják a felmondást és a tulajdonos részéről az ügy lezárul. Mi azonban sok egyéb mellett abban különbözünk a tőkés termelési viszonyoktól, hogy az adott területen feleslegessé váló munkaező foglalkoztatottságáról gondoskodunk. Az újrafoglalkoztatás rendszerét és módszerét kidolgozzák illetékes kormányzati és szakszervezeti szervek még ebben az évben.

Nem lennénk ösztöntek, ha ezt a kérdést is például másként, esetleg félreérthetően fogalmaznánk. Hozzá kellett nyúlnunk a legstabilabb iparághoz, a szénbányászat-hoz — munkaező tekintetében is — mert

ezt kívánták hazánk érdekei; a munkásparaszt hatalom érdekei. S ezt kenzőzetlenül megmondtuk a nyilvánosság előtt is, de ugyanolyan határozottan megmondtuk, hogy a szocialista állam, a munkáshatalom gondoskodik az egyik helyen felszabaduló munkaező célszerű foglalkoztatásáról ott, ahol szükség van munkaezőre. Így történt és történik a szénbányászat esetében, s ahol munkaező-átcsoportosítást kíván a termelés a jövőben, ott is így zajlik le. *Mindkét folyamat hazánk, népünk gazdasági, életkörülménybeli gyarapodását szolgálja, kifejezi a munkáshatalom életképességének erejét és mélyeséges emberi humanitását is.*

Azért érdemes beszélni ilyesméről is, hogy eloszlassunk illúziókat és indokolatlanul keletkezett félreértéseket. Felérezzük a természetes érdeklődést, amely segít leküzdeni azt a hibás és káros felfogást, hogy „ha én egyszer beléptem egy munkahelyre, az már az enyém, amíg élek, mindegy hogyan dolgozom ott. Volt olyan időszak nálunk, amikor alig lehetett embert szolgálati, gazdasági érdekből más munkaterületen foglalkoztatni, hát még azt megmondani, hogy „te rossz munkaező vagy, mert nem szereted a munkát”. Ez az álhumánus felfogás eredményezte azt is, hogy a munkahelyeknek, a munkalehetőségeknek nem volt gyakorlatban kellő megbecsülésük sem. Helyenként úgy tűnt néha, hogy a munkavállaló tett szívességet azzal, hogy a szocialista társadalmi rendnél egyáltalán munkát vállalt. Ezen a helyzeten persze már 1964-től kezdve fokozatosan változtattunk és a munka, a munkahely tisztelte fokozódott. De az a természetes a szocializmus viszonyai között, hogy a munkának, a munkahelynek megbecsülése összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint a tőkés világban. Ott a munkanélküléstől való félelemérzetből fakad a munkahely becsülése. Nálunk pedig szocialista életünkben az ember tisztességéből, becsületességéből, gyarához, vállalatához, szövetkezetéhez való ragaszkodásból. Igen, a munka és a munkahely, a tőrszégárda becsülete — a fizikai és szellemi pályákon egyaránt — tovább javul a következő években is. Erre nagy szükség van minden termelőegységben.

GAZDASÁGIRÁNYÍTÁS új rendszere jótékonyan hat a szakmai kvalitások növelésére is. Elsősorban az egyes termelési egységek (szellemi munkahelyekre is áll) vezetőinél. Jobb, ésszerűbb technikát, technológiát sürget az okos vezető, mert ez összefügg a piaci értékesítéssel is. Az olcsóbb, jobb, korszerűbb termékek eladása egyszerűbb, mint a drága, korszerűtlen gyártmányok értékesítése. Viszont a technikai, technológiai fejlesztés megkívánja a szakképzettség gyarapítását az ipari, mezőgazdasági szakmunkásgyárdától is. Ami jó volt 1964-ben, az például már nem lesz jó 1970-ben, mert a termékkel szembeni külső és belső piaci igények megváltoznak. A megváltozott igényeknek más módon tud megfelelni a termelés.

Hasonlóképpen új helyzetet teremt a gazdaságirányítás új módja a tudomány és a gyakorlat kapcsolatában is. Erőteljesebben jelentkezik a gyakorlat igénye, a tudományos kísérleteket gyorsabban kell a gyakorlat számára hozzáférhetővé és alkalmazhatóvá tenni. S minél kevesebb licenct kell megvásárolnunk — nagyon magas áron, valutáért! — annál ésszerűbben és olcsóbban, gazdaságosabban boldogulunk. A tudományos élet kvalifikálására éppen olyan méretekben hat — sürgető jelleggel is — az új irányítási rendszer, mint az ipar és mezőgazdaság gyakorló vezetőire és szakmunkásaira.

A gazdaságirányítás bevezetésre kerülő új rendszere megújítja és magasabb fokúra emeli, termelékenyebbé és gazdaságosabbá teszi iparunkat, mezőgazdaságunkat — ez hazánk, népünk érdeke,

De minden illúziókeltés kárt okoz. Nem lehet világmegváltóként üdvözölni a gazdaságirányítás új rendszerét, amely egy csapásra Kánaánt teremt. Sok gondnal, erőfeszítéssel, előre nem látható akadályok leküzdésével számolhatunk. Nem lehet úgy sem felfogni, hogy munkanélkültséget, létbizonytalanságot teremt, mert az egyszerűen nem igaz. A közgazdasági tényezőik hatása erőteljesebbé válik, de a szocialista gazdasági és társadalmi viszonyok között, a munkáshatalom politikai érdekeitől nem függetlenül: a politikai hatalom érdekeitől alárendelten! Ezekről a kérdésekről nemcsak, hogy őszintén beszélünk, hanem bárki szól ilyesméről, az nagy felelősségérzettel tegye. Minden dezinformáció politikai kárt okoz, zavart kelthet, vagy indokolatlanul izgalmakat vált ki társadalmunk különböző rétegeinél. Erre pedig nincs szüksége senkinek.

C. I.